

Tütün mamullerinin zararlarının önlenmesine dair kanunda değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi

Sayın Prof. Dr. Cevdet Erdöl'ün dileğimiz üzerine bize yollamış olduğu aşağıdaki belgeyi okuyucularımızın dikkatine sunuyoruz. Sayın Cevdet Erdöl'e bu desteği için teşekkür ederiz.

MADDE 1: - 7.11.1996 ve 4207 sayılı Tütün Mamullerinin Zararlarının Önlenmesine Dair Kanununun 1. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 1: Bu kanunun amacı, kişileri tütün ve tütün ürünlerinin yıkıcı sağlık, sosyal, çevresel, ekonomik ve ölümcül sonuçlarından korumak; çocuklar ve gençlerin bu ürünleri kullanmaya başlamalarını engelleyen tedbirler almak; tüketimi özendirilen her türlü reklam, tanıtım ve teşvik kampanyalarının yasaklanmasını sağlamak ve herkesin temiz hava soluyabilmesinin sağlanması yönünde gerekli düzenlemeleri yapmaktadır.

MADDE 2: 4207 sayılı Kanununun 2. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 2.- Sağlık, eğitim-öğretim ve kültür hizmeti veren yerler ile kapalı spor salonlarında; kamu hizmeti gören tüm nakil vasıtaları, taksiler, toplu taşımacılık yapan her türlü nakil vasıtaları ve bunların bekleme salonlarında, fuar, alışveriş merkezi, düğün salonları, internet kafeler ve bu gibi yerlerin her türlü bağlantılı kullanım alanlarında resmi ve özel kurumların kapalı mekanlarında tütün ve tütün mamullerinin içilmesi yasaktır.

Yukarıdaki fıkrada belirtilen yerlerde mevcut durum imkan tanıyorsa, tütün ve tütün ürünlerinin içilebilmesi için ayrı yerler tahsis edilir. Tahsis edilen yerden, tütün ve tütün mamulleri içilmeyen mahallere duman veya koku gidişini engelleyecek havalandırma, tecrit etme, ve benzeri tedbirler alınır.

Okul öncesi, özel eğitim, ilk öğretim ve orta öğretim kurumlarının ve ayrıca çocuklara yönelik park ve eğlence yerlerinin ve ibadethanelerin kapalı ve açık tüm alanlarında tütün ve tütün mamullerinin içilmesi yasaktır.

Lokanta, kafeterya, otel ve benzeri konaklama mekanlarının kapalı alanlarında tütün ürünleri kullanmayanların sağlığını tehlikeye düşürmeyecek tarzda tütün dumanından ve kokusundan havalandırma, tecrit ve benzeri yollarla arındırılmış ayrı yerler düzenlenir. Bu düzenlemeyi yapmayan veya yapamayan yerlerin tamamında tütün ve tütün ürünlerinin içilmesi her ne suretle olursa olsun, yasaktır.

MADDE 3: 4207 sayılı Kanununun 3. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 3

1- Tütün ürünlerinin ve üretici firmaların, isim, marka veya alametleri kullanılarak her ne suretle ve amaçla olursa olsun

reklam ve tanıtım yapılması yasaktır. Bu ürünlerin kullanılmasını özendiren veya teşvik eden kampanyalar düzenlenemez. Tütün ürünleri üreten veya pazarlamasını yapan şirketler, her ne suretle olursa hiçbir etkinliğe şirket isimlerini, amblemlerini veya ürünlerinin marka ya da işaretlerini kullanarak destek olamazlar.

2- Firmalar ne amaçla olursa olsun ürettikleri veya pazarlamasını yaptıkları tütün ürünlerini, bedelsiz olarak veremezler, toptan satış fiyatının altında indirimli satamazlar. Bayilerine satış artırıcı teşvikler ve hediyeler veremezler.

3- Perakende satış noktaları haricinde tütün ürünlerinin fiyat değişikliklerini duyurmak amacıyla da olsa isim, logo veya amblem kullanılarak bildirim yapılamaz, basın yayın organlarına ilan verilemez.

4- Diğer ülkelerde yapılan yayınlarda yer alan, tütün ürünlerinin isim, marka veya alametlerini içeren reklam, tanıtım veya kampanya görüntülerine görsel ve yazılı basın organlarında yer verilemez.

5- Televizyonda yayınlanan filmlerde, televizyon dizilerinde, müzik kliplerinde reklam spotlarında, televizyon programlarında, her türlü sahne gösterilerinde tütün ve tütün ürünlerinin kullanılmasını gösteren sahnelerin yer alması yasaktır.

6- Sağlık, eğitim-öğretim, kültür ve spor hizmeti veren yerlerde her türlü tütün ürünlerinin satışı yasaktır.

7- On sekiz yaşından küçükler tütün ve tütün ürünleri satışı yapılması, yaptırılması veya taşıtılması yasaktır.

8- Her ne suretle olursa olsun her türlü tütün ve tütün ürünlerinin paket açılarak adet şeklinde veya dal sigara olarak veya küçük paketler halinde satışı yasaktır.

9- Tütün ve tütün ürünlerinin bayi olan yerlerin dışında; otomatik makinelerle, telefon, televizyon ve internet gibi elektronik ortamlarla, satılması veya satın alınması ve satış amacı ile kargo yoluyla taşınması yasaktır.

10- Çocuklara yönelik olan sakız, şeker, çerez oyuncak ve benzeri ürünler, tütün ürünlerine benzeyecek veya markalarını çağrıştıracak biçimde üretilemez, dağıtımı ve satışı yapılamaz.

11- Tütün ürünleri, bu sektörde çalışan personel haricindeki kişilere hediye eşantıyon, promosyon veya yardım olarak dağıtılamaz.

12- Tütün ürünü, izmarit, paket, ağızlık, kağıt ve benzeri atıkların çevreye atılması yasaktır.

13- Tütün ürünlerinin, market rafları gibi tüketicinin doğrudan ulaşabileceği şekilde satılması yasaktır.

MADDE 4: 4207 sayılı Kanununun 4. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 4

1- Tütün ve tütün ürünlerinin içilmesinin yasaklandığı yerlerde, yasal düzenleme ve buna uymamanın cezai sonuçlarını be-

lirten uyarılar; salonlarda asgari on santimetrelik puntolarla, odalarda ve toplu taşıma araçlarında üç santimetrelik puntolarla herkes tarafından görülebilecek yerlere asılır. Yasal düzenlemeye uymayanların uyarılmasından ve ilgili işlemlerin yapılmasından o yerin idari amiri durumundaki kişi veya bunların yetkilendirdikleri kişiler sorumludur.

2- Tütün ve tütün ürünlerinin satışının serbest olduğu yerlere en az beş santimetrelik puntolarla, beyaz zemin üstüne siyah yazı rengi ile, "Yasal Uyarı: 18 yaşından küçüklere sigara ve diğer tütün ürünlerinin satışı yasaktır, satanlar hakkında yasal işlem yapılır." İbaresini yazılarak, rahatlıkla görülebilen ve okunabilen bir yere asılır.

3- Türkiye'de üretilen veya ithal edilen tütün ve tütün ürünleri paketlerinin üzerinde, bir yüzüne, toplam alanın yüzde kırkıdan az olmamak üzere özel çerçeveye içinde en az 1 cm büyüklüğünde, büyük harflerle "SİGARA ÖLDÜRÜR" ibaresi, diğer yüzüne ise yine toplam alanın yüzde kırkıdan az olmamak üzere tütünün zararlarını belirten 15 uyarıdan en az biri dönüşümlü olarak ve her markaya yıl içinde eşit sayıda basılmak üzere konulur. Bu uyarı yazılarının aynı şekilde, birden fazla paketi bir arada bulunduran tütün ürünleri kutuları üzerine de yazılması zorunludur. Uyarı mesajları resim, şekil veya grafik biçimlerinde de olabilir. Uyarı veya mesajlarını taşımayan tütün ve tütün ürünleri ithal edilemez veya satışa çıkarılamaz.

4- Tütün ürünlerinin paketlenmesi veya etiketlenmesinde, bu ürünlerin özellikleri, sağlığa etkileri, tehlikeleri veya emisyonları ile ilgili hatalı izlenim oluşturacak, belirli bir tütün ürününün, diğer tütün ürünlerinden daha az zararlı olduğu izlenimini uyandıracak, "düşük katranlı", "light", "ultra-light" ya da "hafif" ve benzeri yanlış, eksik, aldatıcı tanımlama, marka, renk, figür veya işaret kullanılamaz.

5- Nargile tüketimi ancak kapalı alanlarda yapılabilir. Nargile içilen mekanlarda "Nargile kullanımının tehlikesini anlatan" ibareler en az beş santimetrelik puntolarla herkes tarafından görülebilecek yerlere asılır yazılır.

6- Bu kanunda sözü edilen yasal uyarı yazıları, resim, şekil veya grafik mesajlarıyla ilgili düzenlemeler Sağlık Bakanlığı ile Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkiler Piyasası Düzenleme Kurumu'nun (TAPDK) oluşturacağı bir komisyon tarafından çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir. Gerekli olması halinde bu komisyon, uyarı yazılarını ve görüntülerini güncelleştirir.

7- Tütün ürünleri hakkında şirketler tarafından yapılan veya yaptırılan araştırmalar ve bu araştırmaların sonuçları Sağlık Bakanlığı ve TAPDK'ya bildirilir.

8- Firmalar ürün, üretim, pazarlama ve diğer aktiviteleri ile ilgili her türlü bilgiyi istenildiği takdirde, TAPDK'ya iletir.

9- Türkiye Radyo ve Televizyon kurumu ile ulusal ve yerel yayın yapan her kategoride özel televizyon kurumları ve radyoların ayda en az doksan dakika tütün ve tütün ürünleri alışkanlığının zararları konusunda uyarıcı eğitici mahiyette yayınlar yapmak zorundadır. Bu yayınlar, 08:00-22:00 saatleri arasında yapılır. Bu saatler dışında yapılan yayınlar ihtiyaridir; aylık 90 dakikalık süreye dahil edilmez. Bu sürelerin denetlenmesi Radyo Televizyon üst kurulu tarafından yapılır. Bu programlar, Sağlık Bakanlığı, RTÜK ve TAPDK tarafından oluşturulan bir komisyonca hazırlanır.

10- Tütün tüketiminin ve tütün dumanına maruz kalmanın yarattığı sağlık riskleri konusunda gençleri bilinçlendirmek üzere Millî Eğitim Bakanlığı tarafından bir müfredat programı hazırlanır.

11- Tütün kullanımının bırakılmasını özendirici programlar ve tütün bağımlılığının ilaç ile tedavisinin ulaşılabılır olması için gerekli çalışmalar Sağlık Bakanlığı tarafından yapılır.

12- Bu maddenin 9,10 ve 11. fıkralarında yer alan programların finansmanına yönelik olarak, tütün ürünleri üreticisi firmaların her yıl yıllık cirolarının %0,1 (binde bir)i oranında Sağlık Bakanlığı tarafından oluşturulacak bir fona maddi destek sağlamak zorundadır. Bu fonun kuruluşu ve işleyişi Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Sağlık Bakanlığı tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

13- Gümrük hattı dışı eşya satış mağazalarında satılan tütün ve tütün ürünleri ve ihraç edilen ürünler için de bu Kanundaki ve bu Kanun kapsamında çıkarılacak ilgili yönetmeliklerdeki düzenlemeler geçerlidir.

MADDE 5: 4207 sayılı Kanunun 5. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 5.- Tütün ve tütün ürünlerinin yasaklandığı ve yasağa ilişkin yazılı uyarıların bulunduğu yerlerde tütün ve tütün ürünleri içenlere, ilgili yerin yetkilisi, amiri durumundaki kişi ya da görevlendirdiği kişi veya kişiler tarafından hazırlanacak tutanağa ilişkin esas ve usuller İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Kanuna uymakla yükümlü kurum amirliklerinin idari para cezası gerektiren yasağa uymadıkları haller hakkında şikayetler mahalli mülki amirliklere yapılır. Adli para cezaları gerektiren ihlaller için ise Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurusunda bulunulur.

MADDE 6: 4207 sayılı Kanunun 6. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 6.- Bu kanunun;

2. maddesi kapsamındaki yerlerde tütün ve tütün ürünleri içenlere, tutanak tutularak iki yüz Yeni Türk Lirası idari para cezası verilir. Eğer, hakkında tutanak tutulan kişi o yerin çalışanı veya üyesi ise bu ceza iki katı olarak uygulanır.

2. maddesinin birinci ve üçüncü fıkraları kapsamındaki yerlerde tütün ve tütün ürünlerinin içilmesini engellemeyen, ikinci ve üçüncü fıkralarındaki yükümlülükleri yerine getirmeyen ve 4. maddenin birinci fıkrasındaki zorunluluğu yerine getirmeyen ilgili yerin yetkilisi veya amiri hakkında iki yüz Yeni Türk Lirası para cezası verilir. Tekerrür halinde bu ceza iki kat olarak uygulanır.

3. maddesinin on ikinci fıkrasını ihlal edenlere iki yüz Yeni Türk Lirası para cezası verilir. İhlal, nakil araçlarından sadır olmuşa ceza araç plakasına yazılır.

3. maddesinin dördüncü ve beşinci fıkraları ile 4. maddesinin dokuzuncu fıkrasında belirtilen yükümlülüğü yerine getirmeyen yerel televizyon kanalları ve radyolar hakkında her ihlal için beş bin Yeni Türk Lirası para cezası verilir. Ulusal televizyon kanalları hakkında bu ceza on kat olarak uygulanır.

MADDE 7: 4207 sayılı Kanunun 7. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 7.- Bu kanunun 3. maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarının hükümlerine aykırı hareket edenlere her aykırı hareket için, iki yüz elli bin Yeni Türk Lirasından beş yüz bin Yeni Türk Lirasına kadar ağır para cezası verilir. Tekerrür halinde bu

cezanın yukarı haline hükmolunur. Yasağa uymayan ürünler toplatılır.

Bu kanunun 3. maddesinin onuncu fıkrası ile 4. maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarının hükümlerine aykırı hareket edenlere elli bin Yeni Türk Lirasından beş yüz bin Yeni Türk Lirasına kadar ağır para cezası verilir. Tekerrür halinde bu cezanın yukarı haddine hüküm olunur. Kanuna uymayan ürünler toplatılır.

Bu kanunun 3. maddesinin altıncı, yedinci, sekizinci, dokuzuncu ve on üçüncü fıkralarına, 4. maddesinin ikinci ve beşinci fıkralarına aykırı hareket edenlere bin Yeni Türk Lirası para cezası verilir. Tekerrür halinde bayii konumunda olanların tütün ürünleri satış belgeleri iptal edilir ve para cezası iki kat olarak uygulanır.

Bu kanunun 4. maddesinin 12. Fıkrasına aykırı hareket edenlerin...

MADDE 8: 4207 sayılı Kanunun 8. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 8. –6. Maddede yazılı para cezaları 5. madde hükümleri uygulamasından sonra o yerin en büyük mülki amiri veya yetkilendirdiği kişiler tarafından en geç 15 gün içinde verilir.

Bu kanuna göre verilen idari para cezaları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre mahallin en büyük mal memurluğunca tahsil edilir. İdari para cezalarına karşı yedi gün içinde sulh ceza mahkemesine itiraz edi-

lebilir. Kişi kendisine tebliğ edilen ceza tutanağını teslim aldıktan en geç 21 gün içinde vergi dairesine yatırmakla yükümlüdür.

İdari para cezaları, 4421 sayılı Türk Ceza Kanunu ile Cezaların infazı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun kapsamında ilgili mevzuat hükümlerine göre her yıl yeniden değerlendirilmesi yerine beş yılda bir, beş yıllık toplam artış dikkate alınarak değerlendirilir. Adli para cezaları ise her yıl değerlendirilir.

Bu kanunun altıncı maddesinin dördüncü fıkrasında sözü edilen cezalar, Radyo Televizyon Üst Kurulu tarafından ilgili yayın kuruluşuna tebliğ edilir.

GEÇİCİ MADDE: 1.- Bu kanunun 2. maddesinin üçüncü fıkrası ile 4. maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen şartlar, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren en geç üç ay içinde yerine getirilir.

GEÇİCİ MADDE: 2.- Bu kanun ile ilgili yönetmelikler, İçişleri Bakanlığı tarafından, Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkiler Piyasası Düzenleme Kurumu ve sigarayla mücadele eden sivil toplum kuruluşlarının görüşü alınarak en geç üç ay içinde çıkarılır.

Yürürlük

MADDE 10.- Bu kanun 1.1.2005 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 11.- Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.